

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE FILOLOGIE
ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”

**BULETINUL
INSTITUTULUI DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”**

Anul XX, nr. 1

IAȘI

ianuarie–martie 2019

CUPRINDE:

- Activitatea departamentelor
- Granturi, proiecte, burse
- Studii, articole, recenzii, traduceri
- Comunicări științifice
- *In memoriam*
- *Varia*

PROIECTE DE CERCETARE

În trimestrul patru al anului 2018:

♦ În **Departamentul de lexicologie-lexicografie** s-au derulat cercetările planificate din cadrul programului prioritar al Academiei Române *Tezaurul lexical al limbii române* cu două proiecte de cercetare. În cadrul proiectului *Dicționarul limbii române (DLR). Serie nouă. Litera C, varianta informatizată* a continuat redactarea, într-o primă formă, în format .doc, articole din porțiunea C – CALA-. Activitățile din cadrul proiectului *CLRE. Corpus lexicografic românesc electronic* au fost suspendate, odată cu plecarea în concediu fără plată a cercetătorului informatician al echipei; la concursurile organizate pentru ocuparea, pe perioadă determinată, a postului respectiv nu s-au prezentat candidați.

Paralel, cercetătorii departamentului și-au continuat activitatea în proiecte de cercetare cu finanțare extrabugetară.

♦ La **Departamentul de dialectologie și sociolingvistică** continuă etapa de revizie a materialului pentru volumul al V-lea din seria **NALR. Moldova și Bucovina**, concomitent cu începerea activității de pregătire a materialului pentru cel de-al VI-lea volum al seriei; în acest sens, în primul trimestru din anul 2019 a fost realizată prima revizie a unui număr de 13 hărți analitice și a hărților sintetice corespunzătoare (cuprinzând materialul lingvistic aferent întrebărilor cu numerele 1703, 1707, 1710, 1711, 1716, 1717, 1718, 1725, 1728, 1729, 1733, 1736, 1737 din Chestionarul NALR); în vederea redactării indicelui de cuvinte și forme, a fost fișat materialul aferent celor 13 hărți menționate mai sus, precum și unui număr de 25 de texte de tip MN, corespunzătoare următoarelor întrebări din Chestionarul NALR: 1542, 1558, 1560, 1570, 1587, 1588, 1641, 1685, 1687–1689, 1698, 1704, 1706, 1709, 1712–1715, 1719–1724, 1790; s-a realizat introducerea în baza de date a atlasului și redactarea răspunsurilor huțule pentru un număr de 78 de texte de tip MN; în cadrul activității de pregătire a materialului pentru volumul al VI-lea din **NALR. Moldova și Bucovina**, au fost grupate (numerotare, decupare etc.) pe întrebări aprox. 10 000 de fișe din caietele de anchetă; de asemenea, au fost transferate în format digital un număr de 20 de benzi de magnetofon și a fost prelucrată parțial informația digitalizată de pe un număr de 5 benzi de magnetofon.

♦ La **Departamentul de istorie literară** s-a continuat lucrul la proiectul fundamental și prioritar al Academiei Române – ediția a II-a a **Dicționarului general al literaturii române (DGLR)** – și la proiectul departamentului, respectiv **Enciclopedia scrierilor memorialistice românești (ESMR)**. Pentru **DGLR** au fost actualizate o parte din articolele proprii, precum și ale colegilor indisponibili, publicate în prima ediție a **DGLR**, și s-a lucrat la noi articole despre autori și periodice. S-a făcut revizia finală și pregătirea pentru tipar a unor articole la **DGLR** ediția a II-a (Remus Zăstroiu, Gabriela Drăgoi, Victor Durnea). Remus Zăstroiu s-a ocupat de revizia volumului **P–R** (aprox. 700 pagini); a făcut actualizări, completări și verificări la articole despre scriitori și periodice. Pentru obținerea unor informații biobibliografice s-a luat legătura prin email cu persoane din țară și din străinătate care pot avea acces la astfel de informații, precum și cu instituții (Ofelia Ichim). Nicoleta Borcea a trimis scrisori către Arhivele Naționale și alte

instituții competente în vederea completării cu informații biografice. În cadrul departamentului se cer informații (Remus Zăstroiu) și se arhivează răspunsurile provenite de la Arhivele Naționale, primării, oficii de stare civilă, biblioteci, muzee etc.; se asigură accesul cercetătorilor la Arhiva Institutului: predare- restituire de fișe (Nicoleta Borcea). A continuat excerptarea informațiilor pentru proiectul **ESMR**, precum și redactarea de articole. Sunt gestionate și actualizate listele cu scriitori și alte materiale de specialitate care vor intra în cuprinsul *Enciclopediei scrierilor memorialistice românești*; se ține evidența repartizării articolelor către membrii departamentului (Ofelia Ichim). CS I dr. Victor Durnea a continuat lucrul la ediția critică G. Ibrăileanu, *Opere*, sub egida Academiei Române.

♦ **Departamentul de etnografie și folclor** a continuat valorificarea datelor din Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei pentru realizarea proiectului fundamental *Tipologii și corpusuri de texte*. Adina Ciubotariu a făcut revizia volumului *Arhitectura țărănească din Moldova. Tipologie și corpus de documente*, în vederea trimiterii la tipar. Ioana Repciuc a redactat capitolul despre teatrul popular cu temă creștină pentru volumul *Credințe și obiceiuri din ciclul sărbătorilor de iarnă din Moldova. Tipologie și corpus de texte*. Cele două membre ale departamentului pregătesc organizarea celei de-a cincea ediții a *Atelierului etno-didactic: Cum și de ce poate fi predat folclorul*, ce va avea loc în data de 9 mai, la Academia Română, Filiala Iași. În vederea realizării unei ediții a răspunsurilor primite de B.P. Hasdeu la Chestionarul lingvistic *Dotățiunea Carol I (Programa pentru adunarea datelor privitoare la limba română*, mss. BAR 3418–3436), Astrid Cambose a continuat documentarea asupra edițiilor critice de texte de sec. XIX, transcrierea *mss. rom. 3418*, BAR București, redactarea glosarului și a aparatului critic. Paralel, a încheiat pregătirea manuscrisului tezei de doctorat în vederea publicării.

♦ La tema *Micul dicționar toponimic al Moldovei, structural și etimologic*. Partea a 2-a. *Toponime descriptive* a fost realizată revizia finală a articolelor (structură, definiții, etimologie) în vederea definitivării materialului pentru tipar (600 pagini). În același timp s-a început verificarea trimiterilor de la fiecare articol și a indicilor omonimici corespunzători.

Proiectul auxiliar referitor la *Toponimia geografică huțulă din Bucovina*, propus a fi realizat cu ½ de normă, a fost întrerupt, fiind

preluată baza de date aferentă (cele 9 caiete de anchetă din anii 1985–1986, completate de către slaviștii ieșeni în cadrul unui proiect de colaborare cu Departamentul de toponimie al Institutului „A. Philippide”) în vederea utilizării ulterioare a acestora. Au fost preluate și 716 de pagini dactilografiate, reprezentând 221 de pagini de articole de dicționar însoțite de o bibliografie generală (495 pagini), realizate la tema *Tezaurul toponimic al României. Moldova. Vol. III. Dicționarul toponimic al bazinului Moldovei. Partea 1. Moldova superioară*. În plus, a fost preluată și baza de date de la această temă, reprezentând 30 de casete cu fișe din anchetele toponimice realizate pe teren și fișe cu materialul documentar aferent (excerptat din documente editate și din arhive), în vederea valorificării ulterioare în articole de dicționar cuprinzând toponimia din bazinul Moldovei prezentată în forma câmpurilor toponimice.

GRANTURI, PROIECTE, BURSE

- ◆ CS I dr. Gabriela Haja (MC Substitute), CS I dr. Elena Isabelle Tamba și CS II dr. Marius-Radu Clim au continuat colaborarea la proiectul COST Action CA16105 *European Network for Combining Language Learning with Crowdsourcing Techniques* (http://www.cost.eu/COST_Actions/ca/CA16105). Din echipa de cercetare din România fac parte 8 cercetători de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Informatică și Facultatea de Litere, de la Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială din București și de la Institutul de Filologie Română „A. Philippide” al Filialei din Iași a Academiei Române.
- ◆ CS I dr. Cristina Florescu, CS I dr. Elena Isabelle Tamba, CS III dr. Alina-Mihaela Pricop și CS I dr. Florin-Teodor Olariu au continuat colaborarea la Proiectul Internațional DÉRom: *Dictionnaire Étymologique Roman (Première phase: le noyau panroman)* (ANR și DFG; 2008 – prezent). În vederea publicării volumului DÉRom 3, CS I dr. Cristina Florescu a continuat revizia pentru Romania de sud-est a unor articole (cf. <http://www.atilf.fr/DERom>); CS dr. Alina-Mihaela Pricop a publicat articolul **/'gEner-u/* (<http://www.atilf.fr/DERom/entree/'gEner-u>).
- ◆ În cadrul proiectului *Migrație și identitate în spațiul cultural*

românesc. Abordare multidisciplinară (coordonator: Academia Română, Filiala Iași; cod: PN-III-P1-1.2-PCCDI-2017-0116), ce se derulează în perioada 2018–2020 prin intermediul instrumentului de finanțare **Proiecte complexe realizate în consorții CDI** (UEFISCDI), cercetătorii Ioana Baskerville, Adina Ciubotaru, Alexandru-Laurențiu Cohal (coord.), Florin-Teodor Olariu și Veronica Olariu, membri ai sub-proiectului intitulat **Componenta etnolingvistică a identității în contextul migrației: comunitățile românofone din Europa Occidentală** (website: www.miro.acadiasi.ro), au continuat cercetările de profil.

♦ Ioana Repciuc și Adina Ciubotariu au participat la depunerea proiectului cultural „Contemporani cu acareturi de demult”, în cadrul competiției de proiecte deschisă de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN), împreună cu partenerii: Institutul de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolăescu-Plopsor” al Academiei Române din Craiova, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare (Secția de Etnografie) și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Maramureș.

STUDII, ARTICOLE, RECENZII, TRADUCERI

♦ **Daniela Butnaru** (în colaborare), *Tehnologii digitale în cercetarea științifică din domeniul toponimiei. Laboratorul digital de toponimie*, în vol. *Clasic și modern în cercetarea filologică românească*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2018, p. 115–124; [recenzie la] Erica Baret, Roberta Pons, *Atlante toponomastico del Piemonte Montano. 54. Pomaretto – Area Occitana*, Torino, Istituto dell’ Atlante Linguistico Italiano, 2015, în „Philologica Jassyensia”, an XIV, nr. 2/2018, p. 309–311.

♦ **Marius-Radu Clim** (în colaborare), *The Image of the Monolingual Dictionary Across Europe. Results of the European Survey of Dictionary use and Culture*, în “International Journal of Lexicography”, Volume 32, Issue 1, March 2019, p. 92–114, <https://doi.org/10.1093/ijl/ecy022>.

♦ **Amalia Drăgulănescu**, *Conflictual Mythological Paradigms in Nikos Kazantzakis’ s Dramas*, în „Hermeneia”/„Journal of Hermeneutics, Art Theory and Criticism”, editată de Departamentul de

Filosofie al Universității „Al.I. Cuza” Iași, nr. 21/2018, ISSN print: 1453-9047, ISSN online: 2069-8291, p. 259–267; *Relectură din Schimbarea la față a României – Pledoarie pentru o nouă latinătate a Răsăritului/A Re-reading of the Transfiguration of Romania – A Defence of a New Eastern Latinity*, în vol. „Journal of Romanian Literary Studies” (JRLS), nr. 15/2018, (e) ISSN: 2248-3004, p. 785–793; [recenzie la] Gisele Vanhese, „*Luceafărul*” de Mihai Eminescu. *Portretul unei zeități întunecate*, Editura Timpul, Iași, 2014, 320 p., în „Studii și cercetări filologice”. Seria Limbi străine aplicate, nr. 17/2018, p. 243–247.

♦ **Sebastian Drăgulănescu**, „*Jurnalul*” lui Camil Petrescu – *conștiință a memoriei, memorie a conștiinței – Camil Petrescu’s “Diary” – Consciousness of Memory, Memory of Consciousness*, în „Acta Iassyensia Comparationis” („Memorie și uitare”), ISSN (online) 2285-3871 ISSN-L = 1584-6628, nr. 22 (2)/2018, p. 33–42.

♦ **Stelian Dumistrăcel** (în colaborare), *Eugeniu Coșeriu: une perspective romane dans l’étude de la phraséologie roumaine*, în vol. *Fraseologia e paremiologia: prospettive evolutive, pragmatica e concettualizzazione/ Phraséologie et parémiologie: perspectives évolutives, pragmatique et conceptualization/Fraseología y paremiología: perspectivas evolutivas, pragmática y conceptualización*, a cura di Oana-Dana Balaș, Anamaria Gebăilă, Roxana Voicu, Edizioni Accademiche Italiane, 2019, p. 27–46 (ISBN: 978-3-330-78142-9); *Academiile de după ploaie*, în „Limba română” (Chișinău), XXIX, nr. 1 (251), ianuarie-martie 2019, p. 127–130 (ISSN 0235-9111); 14 articole de cultivare a limbii și de pragmatică a comunicării, la rubrica săptămânală intitulată „Cuvinte acoperite”, din „Ziarul de Iași”.

♦ **Cristina Florescu**, *Disocieri semantice ale românescului inimă*, în vol. *Omagiu profesorului Grigore Brâncuș*, București, Editura Universității din București, 2019, p. 231–240.

♦ **Gabriela Haja** (în colaborare), *The Image of the Monolingual Dictionary Across Europe. Results of the European Survey of Dictionary use and Culture*, în “International Journal of Lexicography”, Volume 32, Issue 1, March 2019, p. 92–114, <https://doi.org/10.1093/ijl/ecy022>.

♦ **Doina Hreapcă** (în colaborare), *Eugeniu Coșeriu: une perspective romane dans l’étude de la phraséologie roumaine*, în vol. *Fraseologia e paremiologia: prospettive evolutive, pragmatica e*

concettualizzazione/Phraséologie et parémiologie: perspectives évolutives, pragmatique et conceptualization/ Fraseología y paremiología: perspectivas evolutivas, pragmática y conceptualización, a cura di Oana-Dana Balaș, Anamaria Gebăilă, Roxana Voicu, Edizioni Accademiche Italiane, 2019, p. 27–46 (ISBN: 978-3-330-78142-9).

♦ **Doris Mironescu**, *Cum se scrie naționalismul; Republica în fărâme; Pactul diavolului cu sine însuși*, în vol. *Antologiile revistei Cultura. Criticii literari 2005–2017: estetici, ideologii, tendințe*, volum coordonat de Ștefan Baghiu și Cosmin Borza, București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2019, ISBN 978-973-167-485-8, p. 180–182, 361–366; *Demiurgic și ospitalier*, în „Suplimentul de cultură”, an XV, nr. 629, 12–18 ianuarie 2019, p. 13; *Eseistul și înțelepții*, în „Dilema veche”, an XXV, nr. 783, 21–27 februarie 2019, p. 14; *Poetul în universul Star Wars*, în „Dilema veche”, an XXV, nr. 788, 28 martie–3 aprilie 2019, p. 14.

♦ **Dragoș Moldovanu**, *Un cuvânt de origine veche iranică în limba română: stăpân*, în Gh. Chivu, Cătălina Vătășescu (editori), *Omagiu profesorului Grigore Brâncuș la 90 de ani*, București, Editura Universității din București, 2019, p. 325–341.

♦ **Eugen Munteanu**, *Aspecte ale tragicului în Moara cu noroc*, în „Scriptor”, anul V, nr 1–2 (49–50), ianuarie–februarie 2019, p. 112–114; *Kafka, inimitabilul* (I), în „Expres cultural”, anul III, nr. 3 (27), martie 2019, p. 7; *Mitul lui Orfeu în poezia lui Ovidiu*, în „Limba română”, Chișinău, nr. 1–2, anul XXIX/2019, p. 146–152; *Cu uratul, în secolul trecut*, în „Ziarul de Iași”, 07 ianuarie 2019; *Generalul kitsch*, *ibidem*, 12 ianuarie 2019; *De ce Iisus Hristos și nu Isus Cristos*, *ibidem*, 19 decembrie 2010 (I), 26 decembrie 2019 (II), 02 februarie 2019 (III); 09 februarie 2019 (IV); *Moșuc*, *ibidem*, 16 februarie 2019; *Vasile Chistruga, doctorul fără de arginți*, *ibidem*, 23 februarie 2019; *De ce sunt xenofil*, *ibidem*, 02 martie 2019 (I); *Moartea unui mare învățat*, *ibidem*, 05 martie 2019; *De ce sunt xenofil*, *ibidem*, 09 martie 2019 (II), 16 martie 2019 (III), 23 martie 2019 (IV), 30 martie 2019 (V); Gottfried Benn, *Après-lude*, versiune românească și comentariu de **Eugen Munteanu**, în „Scriptor”, anul V, nr. 3–4 (29–30), martie–aprilie 2019, p. 37.

♦ **Florin-Teodor Olariu**, *Coordonate dialectale ale terminologiei meteorologice românești*, în Stella Retali-Medori (sous la dir.), *Actes du Colloque de lexicographie dialectale et étimologique en l'honneur de*

Francesco Domenico Falcucci. Corte-Rogliano, 28–30 octobree 2015, Edizioni dell’Orso, Alessandria, 2018, p. 311–330.

♦ **Mădălin Ionel Patrașcu** (în colaborare), *The Image of the Monolingual Dictionary Across Europe. Results of the European Survey of Dictionary use and Culture*, în “International Journal of Lexicography”, Volume 32, Issue 1, March 2019, p. 92–114, <https://doi.org/10.1093/ijl/ecy022>.

♦ **Elena Isabelle Tamba** (în colaborare), *The Image of the Monolingual Dictionary Across Europe. Results of the European Survey of Dictionary use and Culture*, în “International Journal of Lexicography”, Volume 32, Issue 1, March 2019, p. 92–114, <https://doi.org/10.1093/ijl/ecy022>.

COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

♦ **Adina Ciubotariu**, *Fundamente ale unității culturale din Moldova istorică în cercetările lui Eugen Bâzgu despre arhitectura țărănească*, în cadrul conferinței științifice „Valori ale arhitecturii tradiționale din Republica Moldova. In memoriam Eugen Bâzgu (1955–2016)”, organizată de Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, Chișinău, 7 martie 2019.

♦ **Florin-Teodor Olariu**, *Cum se (mai) vorbește pe la sate – geografia graiurilor românești*, conferință prezentată în cadrul Programului național „Școala altfel” la Academia Română, Filiala Iași, 17 ianuarie 2019.

♦ **Ioana Repciuc**, *Fântânile de la dreapta și de la stânga Prutului. Corespondențe funcționale, rituale și estetice*, în cadrul Conferinței științifice „Valori ale arhitecturii tradiționale din Republica Moldova. In memoriam Eugen Bâzgu (1955–2016)”, organizată de Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală Chișinău, 7 martie 2019.

IN MEMORIAM
DRAGOȘ MOLDOVANU
(1941–2019)

Cu 7 ani în urmă scriam aceste rânduri la aniversarea a 70 de ani de viață și aproape cinci decenii de activitate științifică la cel mai înalt nivel a celui care a fost, trebuie să spunem cu regret acum, dar pentru mulți care va rămâne același om de știință Dragoș Moldovanu. Pentru că de atunci și până în momentul dispariției, activitatea sa nu a încetat nicio clipă, vom rememora portretul schițat în acel moment.

Un portret „din interior” al lingvistului se creionează cu greutate, afirmam atunci, date fiind dimensiunile științifice ale personalității în discuție. Fondator al unui departament la Institutul de Filologie Română „A. Philippide” din Iași, inițiator al unei direcții de cercetare, fundamentate pe o nouă teorie lingvistică, pe o nouă metodă de anchetă toponimică și pe norme lexicografice noi, aplicabile la studiul structural al toponimiei. Adăugăm la acestea o probitate științifică dusă la extrem, lingvistul însuși fiind cel mai sever cenzor al rezultatelor propriei cercetări, cu complementul ei *sine qua non*, și anume convingerea că niciodată informația nu este suficientă – foamea de informație, o trăsătură definitorie. Nu ne putem imagina, însă, un om de știință autentic care să poată simți altfel. Din această combinație, probitate plus foame de informație, a rezultat un specialist de o mare competență, un specialist al unei discipline aflate la interferența câtorva domenii: lingvistică generală (teoria numelui propriu), lexicologie, istoria limbii, mai exact istoria mai multor limbi – română, limbi slave, turcice, germanice – istorie propriu-zisă, geografie, geografie istorică. Le-a servit pe toate în mod remarcabil, prin studii și cărți (peste 40 de studii și 9 volume).

Dar întâlnirea lingvistului cu diverse domenii nu s-a petrecut doar prin medierea sus-menționatei discipline de graniță, ci și prin abordarea lor directă. Cunoașterea mai multor discipline lingvistice, obișnuia să afirme adesea, era esențială pentru deschiderea perspectivei cercetătorului, oferindu-i acestuia sugestii salvatoare pentru domenii mai mult sau mai puțin apropiate de cercetare. Dovadă a „cuprinderii” pe care o avea o constituie diversitatea de probleme dezbătute și pentru care oferea soluții, probleme esențiale pentru istoria limbii, istorie și geografie în același timp (*Stratificarea genetică a toponimiei*

românești și problema continuității românilor; Repere metodologice în cercetarea toponimiei românești din perspectivă istorică; Criterii de delimitare a toponimelor românești în zone de bilingvism slavo-român), pentru toponimie, lexicologie, lexicografie, istoria limbii (*Principii ale lexicografiei toponimice; Legile formative ale toponimelor românești cu radical antroponic. I. Formații de plural; Sufixul – ARI (pl. lui – AR) în toponimia românească. Origine, funcționalitate, dinamică; Motive creștine în toponimia Moldovei*), pentru dialectologie (*Un fenomen ignorat în anchetele dialectale: resemantizarea toponimelor*), pentru toponimia structurală (*Teoria câmpurilor toponimice (cu aplicație la câmpul hidronimului Moldova)*); *De l'interpénétration des systèmes toponymiques; Sincronia și diacronia câmpurilor toponimice; Aspecte ale interpenetrației sistemelor toponimice: toponimele descriptive cu articol definit proclitic*), pentru geografia istorică, toponimie, istorie (*Tezaurul toponimic al României. Moldova, vol. I, partea a 4-a, cuprinzând Toponimia Moldovei în cartografia europeană veche (cca 1395–1789)*), pentru stilistică (*Stilizarea citatului biblic în Divanul lui Dimitrie Cantemir; Oriental și clasic în stilistica frazei lui Cantemir; L'ésotérisme baroque dans la composition de l'„Histoire hiéroglyphique”*; *Premise ale unei stilistici structurale diacronice*) etc.

Lingvistul era de părere că elementul definitoriu al toponomastului îl constituie rezultatele sale în domeniul etimologiei, domeniu în care, iarăși, a creat cu asupra de măsură, cu contribuții de toponimie slavă, turcică, romană etc., în studii ample publicate în reviste de specialitate de prestigiu din străinătate și din țară (*Completări la REW: lat. CLIVUS în română și în graiurile ucrainene carpatice; Etimologia hidronimului MOLDOVA; Hidronime românești de origine slavă: BÂRLADUL, IALOMIȚA, JIJIA; Hidronime de origine veche turcică în sudul Moldovei; Toponime de origine romană în Transilvania și în sud-vestul Moldovei; The terminus post quem of the third Slavic palatalization of the velars as reflected in the etymology of the hydronym ‘Hlibakia’ (=Ialomița), în „Indogermanische Forschungen”; Reconstructing an Old Slavic toponymic field: the base *birl- in Romanian toponymy and its historical implications, în „Zeitschrift für Slawistik”; Hydronyms of Old Turkish origin in the South of Moldavia, în „Beiträge zur Namenforschung”).*

O mențiune specială merită studiul monografic de geografie

istorică și toponimie, studiu introductiv la partea a patra a volumului I al *Tezaurului toponimic*, referitoare la *Toponimia Moldovei în cartografia europeană veche (cca 1395–1789)*, demn de un premiu al Academiei Române, neacordat din păcate.

A fost un îndrumător de doctorate *de facto*, dar nu a aspirat la statutul de conducător de doctorate. În plus a ajutat pe mulți (studenți, cercetători la început de carieră sau în plină afirmare, cadre didactice universitare) prin angrenarea lor în proiectele de cercetare inițiate și (con)duse la bun sfârșit de lingvist. Statutul de profesor al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași din anii '90 a apărut ca un corolar al activității sale de o jumătate de viață la un Institut al Academiei Române. Iar cursurile, iarăși diverse, de toponimie, istoria limbii, lingvistică generală, gramatică comparată a limbilor indo-europene, pe care le-a oferit studenților au apărut firesc, la capătul unei lupte titanice cu materia și cu sine însuși.

A fost și va rămâne mai mult decât un exemplu pentru tinerii cercetători.

Vlad Cojocaru

VARIA

- ◆ Adina Ciubotariu a participat în data de 1 februarie la întâlnirea grupului de lucru pentru înscrierea cămașii cu altiță pe Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial UNESCO. Ședința s-a desfășurat împreună cu specialiști din Republica Moldova și a fost găzduită de Muzeul Etnografic al Moldovei.
- ◆ Pe 20 februarie, Adina Ciubotariu a fost membru în comisia de concurs pentru promovarea la postul de I A din cadrul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, Iași.
- ◆ În data de 21 februarie, Adina Ciubotariu a participat la ședința Comisiei Naționale pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial din cadrul Ministerului Culturii și Identității Naționale.
- ◆ Prof. univ. dr. Eugen Munteanu este membru în comisii de experți: îndrumător de doctorat și membru al comitetului doctoral româno-israelian (PhD supervisor, on behalf of Romanian-Israeli Doctoral Committee) de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

(ianuarie–martie 2019); îndrumarea a șapte teze de doctorat la Școala Doctorală de Studii Filologice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași (ianuarie–martie 2019).

♦ Alexandru-Laurențiu Cohal a contribuit la concretizarea Acordului de colaborare între Institutul de Filologie Română „A. Philippide” și nou-înființatul Centru Italian de Cultură din Iași, pe baza căruia cei doi parteneri vor derula proiecte de cercetare și de diseminare a rezultatelor acestor activități pe teme de interes comun, în special privitoare la sociolingvistica migrației italiene în Regiunea Moldovei și a migrației românești în Italia.

Redacția:

**Luminița Botoșineanu, Ofelia Ichim,
Maricica Munteanu, Elena Isabelle Tamba**

Responsabil de număr: Luminița BOTOȘINEANU

**INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „A. PHILIPPIDE” • STRADA
CODRESCU, NR. 2 • IAȘI • 700481 • TEL./FAX: 004.0332/106508**

E-MAIL: secretariat_philippide@yahoo.com

WEB: <http://www.philippide.ro/>

ISSN 1582-5019